

4) Окръжният и общински комисии изпращатъ всѣки два месеца на Централната комисия отчетъ за това, което сж събрали. Тѣзи отчети ще се обнародватъ въ „Държ. вестникъ“.

5) Паричнитѣ пожертвувания ще се предаватъ на комисииѣ. Писмата, отчетитѣ и пр., предназначени за Централната комисия, ще се адресиратъ до дѣловодителя на тази комисия — архимандритъ Кирилъ или помощника му, икономъ попъ Тодоръ.

Съгласно точка 1 на Централната комисия, на 19 февруарий 1882 год., при тържествена церемония, е билъ положенъ основниятъ камъкъ на храма-паметникъ на мѣстото¹⁾ на изгорѣли турски казарми презъ 1879 г., близо до развалинитѣ на църквата Св. София и Австрийското консулство.

Ще предадемъ церемонията, както е описана въ в. „Български гласъ“²⁾: „Отъ заранята на 19. II. народътъ започна да се събира къмъ мѣстото, гдето бѣше захваната основата на църквата, близо до развалинитѣ на Св. София. Въ наречения часъ се явиха войскитѣ и духовенството съ преосвещения Гервасий, дошълъ отъ Пловдивъ, като депутатъ за церемонията; министритѣ, членоветѣ на Държавния съветъ, висшитѣ чиновници, рускиятъ дипломатически агентъ Хитрово, секретарътъ му, много дами. Присѣтствуваха сжщо английския г. Ласелсъ, ромънския г. Гика. Въ 11 и пол. часа пристигна Н. В. Княза, който поздрави войницитѣ и отиде въ приготвения за него павильонъ. Следъ това се започна панихида за блаженопочившия императоръ Александъръ II. Следъ молебствието се прочете актътъ за започването направата на църквата. Скрепенъ съ подписитѣ на министритѣ, на председателя на Министерския съветъ, на градския кметъ Г. Хаджиеновъ, на руския дипломатически агентъ, тоя актъ, туренъ въ металическа бурия, се положи при камъка, който служи за основа на храма. Тамъ се положиха, по славянския обичай, отъ Н. В. Княза и отъ др. участници, златни монети, а на мѣстото за престола се въздигна кръстъ. На основния камъкъ има вензелъ А. I. Князътъ, министритѣ и другитѣ удариха съ чукъ по камъка.

Ето текста на надписа върху металическата плака: „На деветнадесети февруарий хиляда осемстотинъ осемдесетъ и втора година отъ Рождество Христово, въ княжествуването на Негово Височество Българскаго

¹⁾ Това мѣсто, предназначено за Дворецъ на Батемберга, било отсѣпено на Стол. община за построяване на храма-паметникъ, а направата на Двореца започнала презъ пролѣтътъ на 1882 г. на настоящето мѣсто.

²⁾ Брой 14 отъ 1882 г.

Княза Александра първаго, положи се въ столнината на новосъздаденото Княжество българско, гр. София, основанието на този честний храмъ святого Александра Невскаго, съграденъ въ вѣчна паметъ на почившаго въ Бозѣ Царя-Освободителя, Царя-Мжченика Всероссийскаго Императора Александра втораго, отъ страна на вѣчнопризнателний нему Българский народъ за освобождението отъ турското иго, славно извършено по Негово повеление отъ победоносната Всероссийска войска презъ годинитѣ 1877 и 1878“.

А К Т Ъ Т Ъ

„Въ памятование на великитѣ събития, които произходиха въ България презъ годинитѣ 1877—1878 отъ Рождество Христово, и които изведоха изъ поробочение и тъмнина въ свобода и свѣтлина злополучний до тогава българский народъ и въ вѣчночестование памятьта на великия между царетѣ Царя-Мжченика и Царя-Освободителя Императора Всероссийскаго Александра Вторий, съ мощната ржка на когото се извършиха тия събития, се почна съзиждането на сей храмъ въ имя светаго Александра Невскаго, по повелѣнието и настоянието на първий следъ петстотингодишното робуване на Българския Князь Александъръ Първий, съ благословението же на Българския Екзархъ Йосифа и на Софийския въ това време митрополитъ Мелетия, и основитѣ му се положиха на 19 февруарий 1882 лѣто.

Подписаха: Александъръ I, Българския екзархъ Йосифъ, Софийския митрополитъ Мелетий, Министърътъ на Вжтрешнитѣ работи Григоръ Начевичъ, Рускиятъ Дипломатически агентъ Камерхеръ М. А. Хитрово, министърътъ на Правосъдието Г. Теохаровъ, министърътъ и председателятъ на Държавния съветъ Т. Икономовъ, министърътъ на Войната генералъ-майоръ Криловъ, министърътъ на Народното просвѣщение Д-ръ К. Иречекъ, министърътъ на финанситѣ Г. Желъзковичъ, епископъ Гервасий, Софийския градски кметъ Ив. Хаджиеновъ“.

При тържественото полагање на основния камъкъ на храма-паметникъ сж присѣтствували отъ Източна Румелия (Южна България), като делегати на Постоянния комитетъ: Левкийския епископъ Гервасий, Константинъ Величковъ и инженеръ Николай. Актътъ и надписътъ били прочетени отъ епископъ Гервасий.

Следъ полагањето основния камъкъ на храма-паметникъ, презъ м. май с. г., при Централната комисия е билъ учреденъ и Комитетъ¹⁾, който да се грижи за изпълнението на прокламацията на Н. В. Княза.

¹⁾ Вижъ в. „Държавенъ вестникъ“, 1882 год., брой 68.